

Mánudaginn 23. september 1991.

Nr. 313/1989. **Niels Ársælsson**

(Haraldur Blöndal hrl.)

gegn

Seifi h/f

(Jónatan Sveinsson hrl.).

Samningar. Lausafjárkaup.

Dómur Hæstaréttar.

Mál þetta dæma hæstaréttardómararnir Hrafn Bragason og Hjörtur Torfason og Stefán M. Stefánsson prófessor.

Áfrýjandi skaut máli þessu til Hæstaréttar með stefnu 11. ágúst 1989. Hann krefst þess, að hinn áfrýjaði dómur verði úr gildi felldur og áfrýjandi sýknaður af öllum kröfum stefnda. Þá krefst hann málskostnaðar í héraði og fyrir Hæstarétti.

Stefndi krefst staðfestingar héraðsdóms og málskostnaðar fyrir Hæstarétti.

Upplýst er í málinu, að áfrýjandi merkti a.m.k. hluta af þeim fiskkössum, sem hann fékk hjá stefnda, einkafyrirtæki sínu. Með þessari athugasemd og að öðru leyti með vísan til forsendna hins áfrýjaða dóms, sem ekki hefur verið gagnáfrýjað, ber að staðfesta hann. Dráttarvextir verða dæmdir eins og greinir í dómsorði, en upphafstíni þeirra skal vera 25. febrúar 1988.

Eftir þessum úrslitum er rétt, að áfrýjandi greiði stefnda 180.000 krónur í málskostnað í héraði og fyrir Hæstarétti.

D ó m s o r ð:

Áfrýjandi, Niels Ársælsson, greiði stefnda, Seifi h/f, 399.225 krónur með dráttarvöxtum samkvæmt III. kafla vaxtalaga nr. 25/1987 frá 25. febrúar 1988 til greiðsludags og 180.000 krónur í málskostnað í héraði og fyrir Hæstarétti.

Dóminum ber að fullnægja að viðlagðri aðför að lögum.

Dómur bæjarþings Reykjavíkur 26. maí 1989.

Mál þetta, sem dómtekið var 8. maí sl., höfðaði Jónatan Sveinsson hrl. f.h. Seifs hf., Grandagarði 13, Reykjavík, fyrir bæjarþingi Reykjavíkur

með stefnu, birtri 10. maí 1988, gegn Nielsi Ársælssyni, Hamraborg, Tálknafirði, dvalarstaður Neðstaleiti 8, Reykjavík, persónulega og f.h. einkafirma hans, Íshafs, Hamraborg, Tálknafirði.

Dómkröfur stefnanda eru þær, að stefndi verði dæmdur til greiðslu skuldar, að fjárhæð kr. 459.225 auk [nánar tilgreindra dráttarvaxta svo og málskostnaðar].

Stefndi krefst aðallega sýknu af öllum kröfum stefnanda, en til vara, að stefnda verði einungis gert að greiða hluta hinnar umstefndu fjárhæðar. Málskostnaðar er krafist skv. gjaldskrá LMFÍ og að málskostnaður beri vexti skv. einkamálalögum.

Leitað hefur verið um sáttir í málinu án árangurs.

Málsatvik og málsástæður stefnanda.

Í stefnu segir, að stefnandi reki umboðs- og heildverslun auk útflutnings á sjávarafurðum í Reykjavík. Hann og stefndi hafi átt saman veruleg viðskipti á árinu 1985. Stefndi, sem reki útgerð og fiskvinnslu á Tálknafirði, hafi falið stefnanda að annast fyrir sig sölu á ferskum fiski til Bretlands. Auk þeirra viðskipta hafi stefndi keypt ýmsar rekstrarvörur hjá stefnanda, þ. á m. veiðarfæri. Haustið 1985 hafi orðið að samkomulagi á milli stefnanda og stefnda, að stefnandi útvegaði stefnda 1500 fiskkassa, 70 lítra, frá fyrirtækinu Plasteinangrun hf. á Akureyri. Upphaflega hafi verið áformað, að viðskipti þessi yrðu stíluð beint á stefnda af hálfu Plasteinangrunar hf. Þetta hafi þó farið á þann veg, að stefnandi hafi verið skuldaður fyrir þessari úttekt hjá Plasteinangrun hf., og hafi staðið til, að stefndi greiddi kassana, m.a. með andvirði ferskfisks, sem stefnandi tæki að sér að selja á Bretlandsmarkaði. Stefnda hafi verið sendir allir kassarnir til Tálknafjarðar, og hafi hann notað kassana þar við fiskverkun sína, m.a. hafi stefndi notað kassana til að ísa í þá fisk, sem hann sendi á Bretlandsmarkað. Undir lok árs 1986 hafi slitnað upp úr viðskiptum stefnanda og stefnda. Þá hafi mál staðið þannig, að því er varðar fyrrgreinda kassa, að stefndi hafði ekkert greitt inn á kassareikninginn, sem nam kr. 660.000, auk þess sem stefnandi hafi þá átt inni verulegar fjárhæðir hjá stefnda vegna fyrirframgreiðslu upp í væntanlegan fisk til útflutnings.

Stefnandi hafi greitt til Plasteinangrunar hf., Akureyri, andvirði þessara 1500 kassa þegar eftir afhendingu þeirra og hafi, eftir að upp úr viðskiptum aðila slitnaði, margreynt að fá hann til að greiða skuldina, en án árangurs.

Lagarök og kröfugerð stefnanda.

Um lagarök er af hálfu stefnanda vísað til almennra reglna samningarréttar og kröfuréttar. Um eindaga krafna af þessu tagi er vísað til 12. gr.

l. nr. 39/1922, sbr. og 28. gr. sömu laga. Til rökstuðnings vaxtakröfu er vísað til l. nr. 25/1987.

Stefnukrafan er grundvölluð á reikningi nr. 880223/dags. 25. febrúar 1988, að fjárhæð kr. 660.000. Reikningurinn ber með sér, að hann sé ekki gerður endanlega fyrr en í febrúar 1988, en á hann rituð athugasemd um það, að vörurnar hafi verið afhentar í september til október 1985. Til frádráttar reikningsfjárhæðinni sé viðurkenndur reikningur frá stefnda til stefnanda nr. 24, dags. 1. des. 1987, vegna 405 kassa, sem skiluðu sér ekki vegna fiskisölu á vegum stefnanda fyrir stefnda í febrúar 1987, en skv. venjum í þeim samböndum beri stefnandi ábyrgð á því, að sami fjöldi kassa og stefnandi setti í gáma bærust stefnda að nýju, en svo muni ekki hafa orðið. Reikningur þessi nemi kr. 200.775. Þegar hann er dreginn frá upphaflegum reikningi, kemur út fjárhæð dómkröfu stefnanda, kr. 459.225.

Málsástæður stefnda.

Af hálfu stefnda er því haldið fram, að stefndi og stefnandi hafi verið í viðskiptum um fisk, sem stefnandi hafi selt fyrir stefnda. Hafi viðskipti þessi verið talsverð. Stefnandi hafi látið stefnda fá til afnota fiskkassa. Hvernig stefnandi útvegaði kassana, hafi verið stefnda óviðkomandi, enda ekki eigandi kassanna. Stefndi hafi aldrei tekið að sér að greiða fyrir kassana, enda hafi stefnandi ekki lagt fram nein gögn þar að lútandi.

Verði ekki fallist á aðalkröfu, er því haldið fram, að stefnandi geti aðeins krafist stefnda um hluta kassaverðsins og aldrei meira en um helming þess, en til frádráttar eigi að koma þeir kassar, sem stefndi hafi þegar skilað stefnanda.

Við munnlegan málflutning var því haldið fram af hálfu stefnda, að stefndi hefði fengið fiskkassa til afnota frá stefnanda. Á þessum tíma hafi fiskútflytjendur lagt til fiskkassa, og séu þessir kassar stefnda óviðkomandi. Þeir hafi að vísu verið í vörslu stefnda, þegar viðskiptunum lauk. Kassarnir hafi verið ómerktir og ekki óeðlilegt, að stefndi hafi merkt þá. Stefnandi eigi ekki rétt á hærra verði fyrir kassana en hann greiddi fyrir þá skv. dskj. 8 og geti ekki krafist um vexti fyrr en frá stefnubirtingardegi.

Niðurstaða.

Við aðalmeðferð málsins gáfu skýrslu fyrir dóminum Ævar Guðmundsson, framkvæmdastjóri stefnanda, Rafn Haraldsson, skrifstofustjóri stefnanda, og stefndi.

Eins og að framan greinir, er viðurkennt af hálfu stefnda, að stefndi hafi fengið til afnota fiskkassa frá stefnanda og hvorki greitt kassana né fyrir afnotin af kössunum. Þar sem stefndi hefur hvorki sýnt fram á, að venja sé, að fiskútflytjendur láti í té fiskkassa án endurgjalds, né með

öðrum hætti sýnt fram á, að honum beri ekki að greiða fiskkassana, ber að dæma stefnda til að greiða stefnanda andvirði þeirra. Við niðurstöðu málsins verður lögð til grundvallar fjárhæð reiknings Plasteinangrunar hf. á stefnanda, dskj. 8, dags. 20. ágúst 1985, kr. 600.000, en ekki fjárhæð reiknings frá stefnanda, kr. 660.000, enda bar Ævar Guðmundsson, framkvæmdastjóri stefnanda, hér fyrir dómi, að stefnandi legði ekkert á þessa kassa.

Stefndi hefur hvorki vefengt magn né einingarverð skv. þessum reikningi. Frá fjárhæð þessari dregst skv. kröfugerð stefnanda andvirði kassa í eigu stefnda, sem týndust í vörslu stefnanda, kr. 200.775. Ekki verður á það fallist með stefnda, að það, að stefndi endursendi sérmerкта og notaða kassa á árinu 1988, komi til lækkunar dómkröfu stefnanda.

Niðurstaða málsins verður því sú, að stefndi verður dæmdur til að greiða stefnanda kr. 399.225 með vöxtum, eins og segir í dómsorði, og málskostnað, sem ákveðst kr. 102.000, þar með talinn söluskattur af málflutningsþóknun.

Auður Þorbergsdóttir borgardómari kvað upp dóminn.

D ó m s o r ð :

Stefndi, Niels Ársælsson, greiði stefnanda, Seifi hf., kr. 399.225 með 3,75% dráttarvöxtum á mánuði frá 1. nóv. 1985 til 1. febrúar 1986, með 2,75% dráttarvöxtum á mánuði frá þeim degi til 1. apríl 1986, með 2,25% dráttarvöxtum á mánuði frá þeim degi til 1. mars 1987, með 2,5% dráttarvöxtum á mánuði frá þeim degi til 1. júní 1987, með 2,8% dráttarvöxtum á mánuði frá þeim degi til 1. júlí 1987, með 3,0% dráttarvöxtum á mánuði frá þeim degi til 1. ágúst 1987, með 3,4% dráttarvöxtum á mánuði frá þeim degi til 1. sept. 1987, með 3,5% dráttarvöxtum á mánuði frá þeim degi til 1. okt. 1987, með 3,6% dráttarvöxtum á mánuði frá þeim degi til 1. nóv. 1987, með 3,8% dráttarvöxtum á mánuði frá þeim degi til 1. des. 1987, með 4,1% dráttarvöxtum á mánuði frá þeim degi til 1. janúar 1988, með 4,3% dráttarvöxtum á mánuði frá þeim degi til 1. mars 1988, með 3,6% dráttarvöxtum á mánuði frá þeim degi til 1. maí 1988, með 3,7% dráttarvöxtum á mánuði frá þeim degi til stefnumirtingardags, 10. maí 1988, en með dráttarvöxtum skv. 10. gr. laga nr. 25/1987 frá þeim degi til greiðsludags og kr. 102.000 í málskostnað, allt innan 15 daga frá lögbirtingu dóms þessa að viðlagðri aðför að lögum.